

	Agens	Eigenschappen	Aandoening	Bestrijding	Epidemiologie	Andere
Rund						
Huidaandoeningen						
Gasgangreen	<i>C.perfringens (b)</i>	Gr+, anaë, spor, fac.symb.	uitw.verwonding - exotoxine	penicilline (cephalosporines)		
Boutvuur	<i>C.chauvoei</i>	Gr+, anaë, spor.	per os - exotoxine	vaccinatie, penicilline		6m. - 3j.
D.congolensis	zie paard					
Rhodococcus equi	zie paard					
Subcutane abscessen	<i>Anaëroben en A.pyogenes (lezen)</i>					
Dermatomyose	<i>T. verrucosum, Microsporium (b)</i>	zoöfiel - oblig.symb.	hydrolyse keratine, irriterende stoffen - katrienenwiel	zelflimiterend, antimycotica, griseofulvine, vaccinatie		herfst of winter, IP: 1-6w.
Ademhalingsstoornissen						
Bacteriële bronchopneumonie	<i>Mannheimia haemolytica, Mycoplasma bovis, Histophilus somni, Ureaplasma diversum, Mycoplasma dispar, Salmonella (Dublin)</i>	AH-Stoornissen - pneumonie - onder invloed van verschillende (voraafgaande) factoren: stress, virus, prim.bact. Infectie, hoge inf.druk, etc.		Sec. infectie met: P.multocida, A.pyogenes, Moraxella ovis, en andere prim. pathogenen.		
	<i>Mannheimia haemolytica</i>	Gr-, oblig.symb., lage resistentie, obli.+ fac.path. serotypes, (v):transferrine bind. pr., leucotoxine, kapsel	bronchopneumonie, zeer virulente serotypes: septicemie - p.29	vaccinatie (tegen TBP en leucotoxine), immuniteit (IgG), AB-therapie, alg. maatregelen, medicamenteus	in tonsillen van runderen, in neus bij schapen	
	<i>Pasteurella multocida</i>	Gr-, oblig.symb., lage resistentie, obli.+ fac.path. serotypes			kann ook in neus van gezonde kalveren	
	<i>Mycoplasma bovis</i>	geen celwand	AH-stoornissen, uier infecties, gewrichten, intra-uteriene infecties		jonge dieren!	
	<i>Mycoplasma dispar</i>	geen celwand	hecht vast op trilhaaren, katharrale en enzoötische pneumonie		diagnose moeilijk, kweekt moeilijk	

	Agens	Eigenschappen	Aandoening	Bestrijding Epidemiologie	Andere
	<i>Arcanobacterium pyogenes</i>		long abscessen, altijd secundair aan andere infecties		moeilijk bestrijdbaar
Orale necrobacillose	<i>Fusobacterium necrophorum (b)</i>	Gr-, fac.path.(muil,SVS), toxines	necrotische ontsteking van mucosa van muil, keel, neus of larynx, 2 bacto's zijn synergisten, dieren <1m., uitzaaiing mogelijk	penicilline en sulfonamiden , lokaal I-tinctuur, NSAID, operatieve ingrijp, vaccinatie tegen AHS	
	<i>Arcanobacterium pyogenes (b)</i>	Gr+, fac.anaë,			
Oogaandoeningen					
Spijsverteringsstoornissen					
Bacteriële diarree bij het kalf	<i>E.Coli, Salmonellose, C.perfringens, Paratuberculose</i>				
E.Coli	<i>E.Coli</i>	Gr-, Enterobact., oblig.sym., biotypes, serotypes, met+zonder spec.(v), fac.path.	ETEC, EPEC/EHEC, Septiceaemische E.Coli	niet gevoelig aan penicilline	
	<i>ETEC</i>	F5/F41, kann in SVS en GS van gezonde koeien aanwezig zijn.	neonatale dieren(<3d), dd, waterige diarree, deshydratie, (v): fimbriae+exotoxines	als infectiedruk laag geen probleem (biest besch.), colistine, NSAID, vaccineren (kalveren en drachtige koeien), vochttherapie,	exotoxines laag mol.gewicht - slechte Ag!, IP:uren tot d.(vlug!)
	<i>EHEC en EPEC</i>	"attaching and effacing E.Coli"	oudere dieren (>1w.), DD, verotoxine/shigatoxine, mucoïde diarree+/-bloed,	AB-therapie (oraal) en vochttherapie	zoönitisch aspect (EHEC!)
Paratuberculose	<i>Mycobacterium avium subspecies paratuberculosis</i>	Gr+, oblig.sym., lipiden rijke celwand (LAM,etc.), fac.intrac. (macrofagen!)	waterige diarree, chronisch, vermageren, oedeem, zware ploovorming in SVS, transplacentaire overdracht mogelijk (dragers)	heel resistent, allen UHT werkt, fenol,etc., groeit heel traag in cultuur, als dragers ontdekt-slachten (niks aan te doen, reageert nt op AB)	vooral bij vr.dieren tss 2-5j.,heel lange IP (tot 18m.-wel al uitsch!), vooral melkveedrijven, schema p.77, ziekte van Crohn

	Agens	Eigenschappen	Aandoening	Bestrijding Epidemiologie	Andere
Actinobacillose	<i>Actinobacillus lignieresis</i>	Gr-, obl.symb., fac.path. (microbiota muil en pens)	BW-woekeringen met abscessen thv de tong (weke weefsels), lok.LK, speekselen	weinig besmettelijk (meestal iatrogeen), chirurgisch verwijd., AB therapie (penicilline,etc.), jodium,etc.	IP:2w-enk.maanden.
C.perfrigans enterotoxaemie	<i>Clostridium perfringens</i>	Gr+, anaë, spor, fac.symb., fac.path.,enterotoxine, komt vrij als kiem spor.	acute sterfte met hemorrhagisch-necrotizerende enteritis (dd), soms zenuwsympt., shock	meestal te acuut om nog te kunnen behandelen, anders: penicilline of serum inspuiten	toxine tabel p.89, IP kort (uren tot d.)
Zenuwstelselaandoeningen					
Listeriose	<i>Listeria monocytogenes (b)</i>	Gr+, staafje, beweeglijk (20-25°C, flagellen), vrijlevend (fac.symb.), fac.intrac., psychrotol., pH:5-9!	opname oraal, inhalatie, conjunct. - xxx-, centr.zenuwst., abortus, (sub)klinische mastitis, septicaemie	afh. van vorm, nerveuz, septicemie: oa. penicilline, mastitis: opruimen, kuilvoeder met goede kwaliteit, hygiëne!	zoönose! contaminant van voedsel, beschimmeld kuilvoeder gevaarlijk
Botulisme	<i>Clostridium botulinum</i>	Gr+, grote stafjes, anaë., spores, heel resistent, neurotoxines	intoxicatie: ACh vrijstelling belemmerd - verlamming, SVS en midriasis. Toxico infectie: wond, SVS, tonsillen	hittegevoelig, gevoelig aan zonlicht en alk.milieu. Dieet wijzigen, antiserum, vocht, mechanische ventilatie. Vaccinatie	verschillende types van bactos en toxines, geen kruisimmunit. IP: 18u-16d.
Gewrichten, beenderen en ondervoet aandoeningen					
Vlekziekte artritis	<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	Gr+, fac.pathogeen (tonsillen, sterk verspreid), complex (versch.serotypes)	wonde/navel - binnendringen - bloedbaan algemene symptomen - acute purulente of chronische artritis	acute artritis: penicilline, chronische artritis: operatief	
Actinomyose	kennen wat bij Actonobacillose gezien hebben				
Aandoeningen van het urinestelsel					
Cystopyelonefritis	<i>Corynebacterium</i>	Gr+, obli.sym.,	blaas en nier aand., etter en EW in urine.	penicilline (helpt vaak nt, opruimen).	oudere dieren, ass.met moeilijke partus-laesies
Aandoeningen van het geslachtsstelsel					

	Agens	Eigenschappen	Aandoening	Bestrijding Epidemiologie	Andere
Brucellose	<i>B.abortus (bij rund)</i>	Gr-, obl.sym., resistent, obli.path., moeilijk kweekbaar, fac.intracellulair	binnendringen via SVS, AHS, conj., GS - xxx thv lymfeknopen, verspreiding naar doelwitorganen, uitscheiden via uterus en uier (abortus, dragers).	opruimen, wettelijk bestreden!	controle bij aankoop! Zoönose, opletten met niet gepasteuriseerde melkproducten!
Leptospirose	<i>Leptospira (verschillende serotypes, alleen de pathogene belangrijk)</i>	Gr-, lang, fijn, haakvormig omgebogen	leven in niertubuli en worden via urine uitgescheiden, hebben altijd een reservoirstaap. Bv. type		Hardjo: vaak subklinisch, kann uier infecties en abortus geven. Zoönose (melkerskoort)!
Enzoötische steriliteit	<i>Campylobacter fetus subspecies venerealis</i>	Gr-, microaërofiel, obl.symb., obl.path., moeilijk kweekbaar	bij stier in preputium (venerisch), endometritis, (abortus), (onvrucht.)		trage immuniteitsopbouw
Campylobacter fetus subspecies fetus	<i>Campylobacter fetus subspecies fetus</i>		per os - bloedbaan - abortus - uitscheiden		epizoötische abortus
Mycotische abortus	<i>Vrijlevende schimmels</i>	bv: Aspergillus (oa. fumigatus), Zygomyceten, etc.	per os, AHS, conj. - bloed - placenta - foetus - xxx - abortus	nt nodig, beschimmeld voeder vinden en verwijderen.	beschimmeld voeder!
Mastitis	<i>alleen Diagnosemethode kennen: melk steriel verzamelen, 4°C koelen, binnen 24h kulturen aanleggen, of staalname via swab (langer houdbaar)</i>				
Algemene aandoeningen					
Neonatale E.Coli septicaemie	<i>Septicaemische E.Coli</i>	fac.path., (v): serum resistentie, ijzer opname systeem	xxx in bloed, endotoxine effecten, (hyper)acuut verloop <-> orgaanlocalisaties (p.197)	voldoende biest en infectiedruk laag houden! NSAIDs, gammaglob., AB, artritis. gewrichten spoelen	Alleen xxx als nt voldoende biest opgenomen! Hygiëne!
Salmonellose	<i>Salmonella (versch. Subtypes, serotypes, etc.)</i>	Gr-, obl.symb., resistent, virulentie variabel (3 types), (v):SPI, plasmiden, exotoxines, fimbriae	intestinale en systemische fase na opname (per os, inh.), diarree, alg.symptomen, orgaanlocalisaties (type specifiek!)	isolatie op Stroh, Vochttherapie (IV), AB (veel resistentiel), NSAIDs (nt te lang - ulceraties!)	Zoönose! Soorten: Typhimurium var. Copenhagen, Dublin (kalf en koe)

	Agens	Eigenschappen	Aandoening	Bestrijding Epidemiologie	Andere
Histophilus somni	<i>Histophilus somni</i> (<i>Haemophilus somnus</i>)	Gr-, obl.symb. (in urogenitaalstelsel), fac.path.,	AHS, TME (thrombotische meningo encephalitis), gewrichten, alg.symp.		AHS vooral bij jongere dieren
Mycoplasma bovis	<i>Mycoplasma bovis</i>	geen celwand!, groeit traag, obl.symb.,	AHS (speciale AB vereist), mastitis, artritis, (abortus)	mastitis is niet behandelbaar, saneren van het bedrijf (schema in notas)	zie notas voor werkzaam AB spectrum
Tuberculose	<i>Tuberkelbacillen; M.bovis</i> (bij rund)	Gr+, groeien moeilijk, lipiden rijke celwand - zuurvast, Ziel-Neelson kleuring.	granulomateuze ontstekingen door Mφ activatie, reuzecelvorming. Pulmonaire en intestinale vorm	Wettelijk bestreden! - bij rund altijd eradicatie (bij andere diersoorten AB behandeling)	Zoönose! Tuberculinatie en gamma-interferon test
Miltvuur	<i>Bacillus anthracis</i>	Gr+, fac.anaë.,(v): exotoxines, kapsel, spores	septicaemie, keelmiltvuur, darmmiltvuur	wettelijk bestreden! - bij alle dieren!	zoönose!
Q koorts	<i>Coxiella burnetii</i>	obl.intracellulair, is eerder zeldzaam	subklinisch, abortus, persisterende infecties		zoönose: orgaanlokalisaties (oa long)
Anaplasma	<i>A.bovis, A.marginale</i>	obl.intrac., Gr-	A.bovis: in mononucleaire cellen (in tropen) - A.marginale: in RBCs, anemie, icterus, alg.symptomen		A.bovis - alleen in tropend. A.marginale in Frankrijk